

Fényképalbum

Interjúalany neve:	Papp László Miklósné sz. Szabó Zsuzsánna
A fénykép címe:	Apai nagymamám
A fénykép készítésének helye:	Sepsiszentgyörgy
A fénykép készítésének az éve:	1920-as évek
A képen:	Szabó Józsefné Schiller Matild

Ő az én apai nagymamám, Schiller Matild fiatal korában, szerintem olyan húsz év körüli lehet. Nagyon féltette ezt a képet, mindig fő helyen volt kirakva a lakásban.

Azt hiszem első vagy második osztályos általános iskolás lehettem, amikor meghalt. Háztartásbeli volt, de nagyapa halála után ő is a dohánygyárban kezdett dolgozni. Nagyon szeretett bennünket. Volt, hogy kis terítőt horgolt nekem a babaszobába, vagy szép történeteket mesélt. Nem könyvből olvasott – nem mintha nem tudott volna olvasni –, hanem mindig ő találta ki a meséket. Nagyon jó és engedelkeny nagymama volt. Nála aztán mindent lehetett: felfordítani a lakást, játszani...

Interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Anyai nagymamám
A fénykép készítésének helye:	Pápa
A fénykép készítésének az éve:	1920.
A képen:	Réthy Lászlóné Gáspár Zsuzsánna

Anyai nagymamám, Réthy Lászlóné 1901-ben született. Tizenkilenc éves ezen a képen. Nagyon féltve őrizte ezt a képet, mindig ki volt rakva az ő kis szobájában, a „tisztaszobába” – ahogy régen mondani szokás volt. Ebben a korában nagyon szeretett volna színésznő lenni, de a családja természetesen ezt ellenezte. Abban az időben a leánygyermeknek engedelmeskednie kellett a szülőknek, és ők úgy döntöttek, hogy márpedig neki férjhez kell mennie egy jómódú, gazdálkodó férfihoz. Ő volt az én nagyapám, Réthy László.

Sajnos nem volt felhőtlen a házasságuk, mert nagyapám eléggé mulatozó típusú ember volt. Azt hallottam, hogy bizony még egy ökör árát is képes volt egyszerre elmulatni. Nagymamám pedig egy nagyon családcentrikus, gyermekszerető asszony. Elég korán özvegyen maradt. Hat gyermeke közül hármat vagy négyet egyedül nevelt, miután a nagyapám meghalt.

Interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Édesanyám diplomaképe
A fénykép készítésének helye:	Szabadka
A fénykép készítésének éve:	1940-es évek
A képen:	Réthy Zsuzsanna

Édesanyám Szabadkán végzett az Óvó- és Tanítóképző Intézetben. Ő nem óvónő, hanem tanítónő volt. Ez a fénykép akkor készült, amikor az oklevelét megkapta. Nagyon kedves nekem, mert amikor meghalt, utána édesapámnak ez volt a kedvenc képe. Kinagyíttatta és sokáig ott volt a lakásunkban. Édesanyám egy nagyon kedves, szelíd, mindenkihez nagyon jószágos, szép asszony volt. Valóban egy olyan mély lelki alkat. Jól tükrözi ez a kép azt, hogy milyen volt valójában. Nagyon szerény, kedves, vidám... Annyit még hallottam, hogy nagyapámmal egyedül ő tudott bánni, amikor egy-egy mulatozásból hazajött, egyedül édesanyám tudta lecsillapítani. A többiek nem állhattak meg előtte, de édesanyámat mindig elfogadta.

Interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Édesapám diplomaképe
A fénykép készítésének helye:	Kolozsvár
A fénykép készítésének éve:	1951. július 1.
A képen:	Szabó József

Ez a kép 1951. július 1-jén készült, ez édesapám kibocsátásának az ideje. A Kolozsvári Teológiai Akadémián végzett, és a diplomáján – nálam van az ő diplomája, én örököltem – ez a fénykép van rajta. Egy nagyon határozott ember volt, ugyanakkor rendkívül kedves. Istent nagyon szerette. Nem színből, hanem szívből, és tényleg odaszánt étellel szolgált Istent. Nagyon szerette a feleségét és bennünket is. Noha édesanya halála után kétszer kellett neki megnősülnie, úgy hozta az élet... hát Isten terveit nem tudom, hogy ebben mennyire voltak benne, de az biztos, hogy édesanyámat nagyon szerette. Mindig ott tartotta a fényképét a maga fényképe mellett, és mindig friss virágot tett a vázába mellé. Nagyon sokat emlegette édesanyámat akkor is, mikor másik házasságot kellett kötnie, hogy minket nevelni tudjon.

Interjúalany neve:	Papp László Miklós
A fénykép címe:	Az uzoni parókián
A fénykép készítésének helye:	Uzon
A fénykép készítésének az éve:	1961 körül
A képen (balról jobbra):	ifj. Szabó József, Szabó József, Szabó Zsuzsanna, Réthy Zsuzsanna

Itt az egész család. Még édesanyám köztünk van. Ekkor még nem derült ki, hogy beteg, látszik az arcán. Ez a fénykép az uzoni parókián készült, a háttérben ott a kerek kút az udvaron, ami a mai napig megvan. A képen édesapám, édesanyám, József öcsém és én. Megítélésem szerint első osztályos vagyok körülbelül, vagyis hétéves. A kép készítésével kapcsolatban arra emlékszem, hogy a parókia ablaka előtt egy gyönyörű, tűzpiros futórózsa volt, és egy fényképész ezt meglátta, betévedt hozzánk. Aztán édesanyám adott neki egy pár szál virágot, ő meg hálából lefényképezett bennünket. Pont egy vasárnapi istentisztelet után... Ott van a kezünkben a rózsacsokor.

Interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Óvodásként a kilyéni temetőben
A fénykép készítésének helye:	Kilyén
A fénykép készítésének ideje:	1958 körül
Kulcsfigura:	Szabó Zsuzsánna

A kilyéni református temetőben készült ez a kép, ott van egy sírkő, jól látszik. Ez egy nagyon régi temető volt sok zöld területtel, ahova föl lehetett menni a gyerekekkel, és mivel egy bekerített rész volt, ott lehetett játszani. Emlékszem, hogy sokat sétáltunk ott, édesapámmal bárányokat is legeltettünk. Itt óvoda vagyok, méghozzá körülbelül olyan középső csoportos. Nem szerettem óvodába járni. Valahogy mindig konfliktusba kerültem az óvó nénivel.

Az egész óvodai csoport rajta van ezen a képen. Az óvó néni nevére nem emlékszem, pedig emlegették a szüleim. Matrózruhában vagyunk. Szerintem nem volt kötelező, de a magyar emberek úgy tartották illendőnek, hogy ha magyar gyermek, akkor – ha valamilyen ünnepség van – vegyen fel matrózruhát. Nekem is volt három. Nem tudom, pontosan milyen ünnepség után készülhetett a kép, de szerintem egy évzáró után.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Édesapám első konfirmandusai
A fénykép készítésének helye:	Kilyén, református templom
A fénykép készítésének éve:	1957.
Kulcsfigura:	Szabó József

Ez szintén kilyéni felvétel. Édesapám legelső konfirmandusai. Emlékszem erre a képre, nagyon szerette. 1957-ben készült, közvetlenül a templom előtt. A konfirmandusok feldíszítették fehér törzsű nyírfával a bejáratú ajtót, látszik is a háttérben. Mindig szokás volt Erdélyben, hogy feldíszítették konfirmáció előtt az udvart. A templomba nem vitték be, de az udvart, meg a bejáratú kaput díszítették. Ez Uzonban is így volt, illetve Kilyénben is.

Interjúalany neve:

Papp László Miklósné

A fénykép címe:

Édesanyám utolsó szolgálata

A fénykép készítésének helye:

Uzon

A fénykép készítésének éve:

1967. július 2.

Kulcsfigura:

Réthy Zsuzsanna (alsó sor, középen)

Egy évvel édesanyám halála előtt készült ez a felvétel. Ha ránézek az arcára, látom, hogy ő már akkor beteg volt. Ez az imaterem a parókia udvarán van, egész konkrétan össze van építve a parókiával. Mai napig is imaterem Uzonban. Édesanyám középen van, ő a kántor. Balra tőle édesapám, jobbra pedig a gondnok. Konfirmáció után készült ez a kép, amikor kijöttek a templomból.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Keresztszüleimmel
A fénykép készítésének helye:	Uzon
A fénykép készítésének éve:	1968.
A képen:	Réthy Ida, Szabó Zsuzsánna, Réthy Béla

Ezen a képen édesanyámnak a nővérével és az ő férjével, tehát a keresztszüleimmel vagyok. Közvetlenül édesanyám halála után készült ez a fénykép, látszik, hogy feketébe vagyunk öltözve. Réthy Bélának és Réthy Idának hívták őket. *(Véletlen névazonosság – A szerk.)* Keresztanyám egy évvel volt idősebb, mint édesanyám. Nagyon szerették egymást, rettenetesen megviselte édesanyám halála. Nagyon komoly hívő asszony volt keresztanyám, és így tudta feldolgozni... Nekik nem volt gyerekük, tulajdonképpen engem tekintettek annak.

Sajnos nem Uzonban laktak, hanem Brassóban. Azért az egy kis távolság, tehát csak hétvégeken vagy kéthetente találkoztunk, illetve minden vakációt náluk töltöttem, amit csak lehetett. Ez röviddel a temetés után készült, mikor egy alkalommal kijöttek Uzonba. Oda jártak istentiszteletre többségében, bár a brassói Szabó Károly esperes úr gyülekezetéhez tartoztak. Édesanya halála után elég gyakran kijöttek vasárnap istentiszteletre édesapám szolgálatát hallgatni, és egy ilyen istentisztelet után készült ez a kép.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklós
A fénykép címe:	Öcsém konfirmációja
A fénykép készítésének helye:	Uzon
A fénykép készítésének éve:	1971. július 11.
Kulcsfigura:	ifj. Szabó József <i>(második sor, balról a második)</i>

Itt én vagyok a kántor, édesapámnak a kántora. Volt egy nagyon idős kántor bácsi, aki néha-néha eljött, de itt én vagyok a kántora édesapámnak. Látszik öcsém arcán a szomorúság. Őt nagyon megviselte édesanya halála. Az élete nem is alakult úgy, ahogy kellett volna, mert soha nem tudta feldolgozni ezt a traumát.

Az interjúalany neve:

Papp László Miklósné

A fénykép címe:

Osztálykép

A fénykép készítésének helye:

Uzon, általános iskola

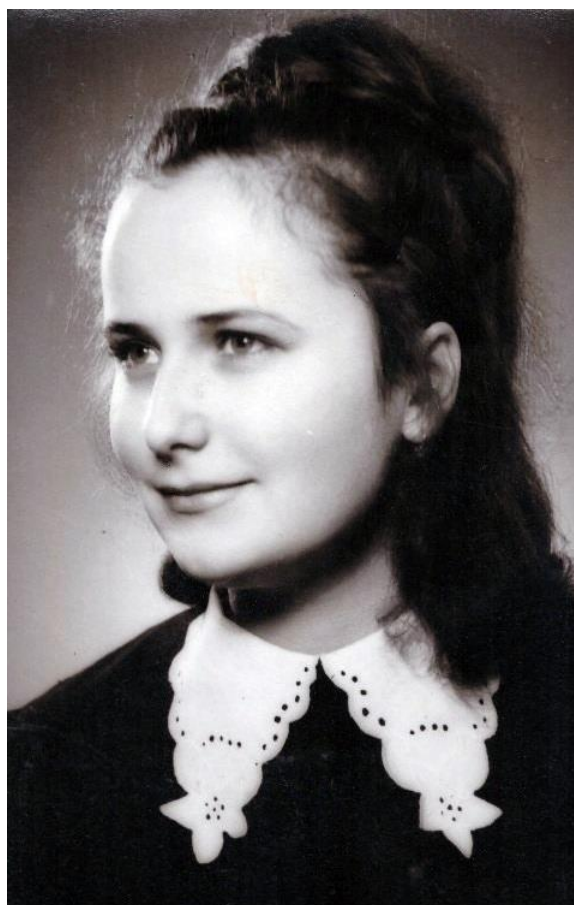
A fénykép készítésének éve:

1964 körül

Kulcsfigura:

Gergely József (középen)

Ezen a képen Gergely József tanár bácsival vagyok, mellette ülök. Én nagyon szerettem őt. Róla azt kell tudni, hogy nem volt egy magas növésű ember. Az átlagnál jóval alacsonyabb volt, ezért elég gyakran csúfolták, sokan a faluban. Egy nagyon odaszánt pedagógus, jó szakember volt. Amit ő megtanított, azt senki nem felejtette el. Egyébként földrajz szakos tanár volt. Ez az uzoni általános iskola, körülbelül 4. osztályos vagyok ezen a képen az osztálytársaimmal. A Tatrangi Sándor Általános Iskola előtt vagyunk, én szintén matróruhában.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Érettségi tablóképem
A fénykép készítésének helye:	Sepsiszentgyörgy
A fénykép készítésének éve:	1973.

Ez egy érettebb kép, az érettségiző képem, tablóképem. Ez az a kép, ami ide került Magyarországra, és amit a férjem meglátott. Azt mondta, hogy bárhol vagyok, megkeres, és én leszek a felesége. Ebből nem tágított. Hát rövid idő után meg is ismerkedtünk. Ez a kép a sepsiszentgyörgyi líceumban készült érettségi alkalmából.

Az interjúalany neve:

Papp László Miklós

A fénykép címe:

Édesapám kibúcsúzása

A fénykép készítésének helye:

Uzon

A fénykép készítésének éve:

1992. november 8.

A képen:

Szabó József, Szász Tibor, Szentgyörgyi Béla, Incze Sándor

„Sok szeretettel Zsuzsikámnak kibúcsúzásom emlékére” – ezt írta nekem édesapám 1992. november 8-án a fénykép hátoldalára. Hivatalosan, mint uzoni lelkész ez volt az utolsó szolgálata. Látom, a kezében egy csokor virág. Balra tőle Szász Tibor esperes úr. Édesapám idejében többek között ő volt az esperes. Aki a háttérben látszik, egy lelkész, őt Szentgyörgyi Bélának hívják; lisznyói lelkipásztor, édesapám legjobb barátja. Szentgyörgyi Béla bácsi és a felesége, Jutka néni nekem nagyon sokat jelentettek. A negyediket pedig Incze Sándornak hívják, ő lett esperes Tibor bácsinak a leköszönése után. Ez a kép a templom főbejárata előtt van.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Házassági képünk
A fénykép készítésének helye:	Sepsiszentgyörgy
A fénykép készítésének éve:	1975. december
A képen:	Szabó Zsuzsánna és Papp László Miklós

Ez a házassági képünk, ami Sepsiszentgyörgyön készült a műteremben az egyházi esküvő után. A polgári esküvőm, az csak egy formalitás volt, ez az egyházi esküvő. Én itt huszonegy éves vagyok, a férjem pedig huszonhat. Nagyon fiatalok voltunk.

Miután összeházasodtunk, a férjem visszajött Magyarországra, de én csak egy fél évvel később jöhettam ki utána, 1976 júniusában. Addig nem is találkoztunk, mert nem engedtek ki. Ez nagyon nehéz időszak volt mindkettőnknek, mert mindig vártuk az alkalmat, hogy na, most akkor biztos fog sikerülni... Édesapámnak viszont nagyon nagy öröm volt, hogy ott lehettem mellette és a gyülekezet mellett.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Első óvodásaim
A fénykép készítésének helye:	Miskolc, Vászonfehérítő úti óvoda
A fénykép készítésének éve:	1977. július
Kulcsfigura:	Papp László Miklósné

Ők a legeslegelső óvodásaim, itt képesítés nélküli óvónő voltam. Ott a háttérben, az ajtó előtt állok. Egy kicsit nehezen látszik. Ez a lakásóvodában készült a Vászonfehérítő úton, valószínű, hogy egy évzárón. Minden bizonnyal vegyes csoport, mert ez egy kényszerhelyzet volt. A Vászonfehérítő óvoda egy bérházi, úgymond "kényszeróvoda" volt, mert régen előfordult, hogy olyan sok gyerek született, hogy bérházakban kellett óvodákat nyitni, engem pedig egy ilyen helyre vettek föl dolgozni.

A képet Trencsényi Krisztina óvodásom szülei készítették, és tőlük kaptam.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Első karácsony a Református Óvodában
A fénykép készítésének helye:	Miskolc, Diósgyőr
A fénykép készítésének éve:	1995. december
Kulcsfigurák:	Benke György, Vadicska Gyuláné (a háttérben)

Ez a legelső karácsonyunk, miután református óvoda lettünk. A háttérben látszik Benke György nagytiszteletű úr. Azt hiszem, hogy ajándékot is kaptak az egyházkerülettől a gyerekek, és azt bontogatják a karácsonyi műsor után. Itt a legkedvesebb munkatársam, Vadicska Gyuláné „Icuka néni”, akivel mai napig tartom a kapcsolatot. Minden nap találkozunk, mert bejár az óvodába ebédért, de amúgy hozzánk is eljön. Tehát nagyon jó testvéri kapcsolatban vagyok vele. Ő volt az, akivel az óvoda kerítését végigfestettük, meszeltük annak idején. Ez még a régi óvoda épületében készült. A bővítés akkor még nem történt meg.

Az interjúalany neve:

Papp László Miklósné

A fénykép címe:

Munkatársaimmal

A fénykép készítésének helye:

Miskolc, Diósgyőr

A fénykép készítésének éve:

1990-es évek

Kulcsfigura:

Papp László Miklósné

Ezen a képen a munkatársaimmal vagyok, még szintén a régi óvodában. Ekkor még nem történt meg az óvoda bővítése. Egy hétfői áhítat után készült a kép, ugyanis amióta egyházi intézmény lettünk, minden hétfőn, munka után tartottunk egy áhítatot. Tulajdonképpen a napi igét olvastuk fel, arról beszélgettünk és imádkoztunk egymásért: gyermekekért, szülőkért, felettesekért. Itt már igazgató voltam, ott van előttem a Biblia. Egy jó páran már nyugdíjba mentek. Aki itt dolgozik még, ő Nyíriné Kóci Erika, Velezdi Zoltánné (aki most az utódom lesz), Kerekesné Tóth Éva, aki majd a Görgey óvodát fogja vezetni. Élelmezésvezető, konyhás is van a képen.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Katekéta képző
A fénykép készítésének helye:	Miskolc, egyházkerületi székház
A fénykép készítésének éve:	1995-1996 körül
Kulcsfigura:	Szathmáry Sándor, Kürti László

Ez egy nagyon kedves kép a számomra. Ugyanis Szathmáry Sándor professzor úr *[középen jobbra]* volt az az ember, akitől a legtöbbet tanultunk a katekéta képzőn bibliaismeretet. Nagyon tiszteljük, becsüljük, szeretjük mind a mai napig, és nagyon örülök, hogy megmaradt nekem ez a kép. Mellette meg néhai Kürti László püspök úr *[középen balra]*. Vele elég sok hitvitám volt, de a végén, a záró vizsgán jelest adott nekem. Biztos érezte, hogy én nagyon szeretem a Bibliát tanulmányozni, és felnéztem rá, mint nagy tudású emberre. Hiszen, ha jól emlékszem, a héber nyelvet is kiválóan tudta. Ez a kép 1995-1996 körül készült az egyházkerületi székházban. Valahol az emeleten, ahol professzor úr az előadásokat tartotta nekünk.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Óvodabővítés
A fénykép készítésének a helye:	Miskolc, Diósgyőr
A fénykép készítésének éve:	1999. december

Ez az óvoda bővítése. Hát igen, így néztünk ki, amikor bővítették az épületet. Ez a harmadik csoportszoba éppen, amelyik hozzá van toldva a régi épülethez. El lehet képzelni, hogy ilyen felfordulás mellett mennyire oda kellett figyelni arra, hogy a nevelői munka megfelelő szinten folytatódhasson, illetve hogy semmiféle baleset ne következzen be. Attól függetlenül, hogy nem nekem kellett a szakembereknek a felügyeletét végezni – tehát volt egy építésvezető –, azért mégis nagyon sokszor oda kellett figyelni az itt dolgozó emberekre. Nem volt könnyű időszak.

Itt a két fenyőfa előtt látszik az épületnek az első része. Ez már teljesen újonnan lett hozzátoldva.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Tíz éves jubileumi ünnepség
A fénykép készítésének helye:	Miskolc, Diósgyőr
A fénykép készítésének éve:	2003.

Ez minden bizonnyal a tíz éves jubileumi ünnepségen készült, amit a templomban tartottunk, illetve itt a gyülekezeti teremben vagyunk. A diósgyőri gyülekezeti teremben, szeretetvendégség keretén belül. Gyerekek szerepeltek, tehát mindig minden alkalommal, mai napig is a templomban vagy a gyülekezeti teremben a gyerekekkel szerepelünk.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Hitoktatói fogadalomtétel
A fénykép készítésének helye:	Miskolc, Diósgyőri Református Templom

Ez a hitoktatói fogadalomtétel a diósgyőri református templomban. Ez akkor készült, miután elvégeztük a katekéta képzőt. Mielőtt az iskolában mint hitoktató tanítottam volna. Két-három évig biztos, hogy tanítottam a diósgyőri Református Általános Iskolában. Mellettem akkori tanító nénik vannak. Itt két hitoktatót látok, illetve itt a szélén, ha jól látom, a jelenlegi igazgatóhelyettes, Ráski Lászlóné van, de nem vagyok benne biztos.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Fiam confirmációja
A fénykép készítésének helye:	Miskolc, Diósgyőri Református Templom
Kulcsfigura:	ifj. Papp László

Ez pedig az én fiam confirmációi ünnepségén készült. Itt éppen ő olvas fel a Bibliából. Nagyon komolyan vette a confirmációt. Abban az időben nagytiszteletű úr nem tanította a Heidelbergi Kátét, de erre világosan emlékszem, hogy a fiam maga kérte tőlem, hogy „Anyá nézzük át a Kátét, mert nekem nagypapa mondta, hogy ha confirmálok, akkor nekem azt át kell nézni”. Úgyhogy én arra emlékszem határozottan, hogy ő erre az alkalomra igazán komolyan és tiszta szívből készült.

Az interjúalany neve:	Papp László Miklósné
A fénykép címe:	Kárpátaljaiak látogatása
A fénykép készítésének helye:	Miskolc
A fénykép készítésének éve:	1996.
Kulcsfigura:	dr. Szőnyi György (elől, középen)

Itt meg úgy látom, hogy kárpátaljai gyermekeket táboroztattunk, és éppen a Diósgyőri Református Templomot látogattuk meg. Illetve egy délutáni istentiszteleten vettünk részt. Az előtérben dr. Szőnyi György és felesége, Magdi néni. Ők voltak az akkori szolgálattevő lelkészek. Ez a kép a parókia előtt készült a gyülekezeti tagokkal.

Az interjúalany neve:

Papp László Miklósné

A fénykép címe:

Az uzoniak látogatása

A fénykép készítésének helye:

Miskolc, Diósgyőr

A fénykép készítésének éve:

2005

Kulcsfigura:

Péter András és felesége (bal szélén), Szabó József és felesége (középen)

Ez egy csodálatos alkalom volt: bal oldalt Péter András, a jelenlegi diósgyőri lelkész és felesége, középen pedig édesapám, és a felesége, illetve az uzoni lelkész az előtérben. Édesapámtól tulajdonképpen elkészönt a gyülekezet, amikor az uzoniak is részt vettek az istentiszteleten. Én is egy köszöntő beszédet mondtam. Olyan csodálatos volt ez az alkalom, ez a legutolsó, amikor édesapám el tudott menni a templomba. Utána ő már soha többet nem tudott sem az uzoni templomba, sem máshova menni. Nincs rá írva, hányban volt, de úgy tudom, a halála előtt két évvel készült ez a kép.